

Městečko Ledenice leží v jižních Čechách, nedaleko od městečka Lišova. Do zániku poddanství příslušelo k panství Třeboň, jehož posledními vlastníky byla po tři sta let knížata ze Schwarzenbergu. Pohledme nyní ilustrativně do dějin jedné obyčejné usedlosti nacházející se na Třeboňsku. Dům číslo popisné 66 se nachází přímo na ledenickém dolním náměstí. Objekt stojí na stavební parcele s číslem 19/1. V dnešních dnech je využíván z části jako obytný dům, v přízemí funguje prodejna drogerie a papírnictví. Současní majitelé domu poskytují zájemcům také ubytování.

Poprvé se v písemných záznamech setkáváme s pozdějším domem číslo 66 v nejstarší dochované pozemkové knize pro městečko Ledenice, jež začali třeboňští úředníci vést již v době, kdy třeboňskou vrchností byl německý císař, uherský a český král Ferdinand II. V zápisu je na štěstí i informace o historii usedlosti za Švamberků. (Starší rožmberské a švamberské knihy se bohužel do dnešních dnů jinak nedochovaly.) Ze stručné zprávy tedy vysvítá, že počátkem 17. století tu stála chalupa, kterou koupil od jakési Doroty Řehoř či též Říha Laštovka. Zaplatil za ní postupně devadesát kop grošů míšeňských, přičemž ještě vyplácel dědice zesnulého Kuby Tichého. Chalupu zcela splatil v roce 1614, kdy ji za 69 kop hotově postoupil Šebestiánovi Pokornému ze sousední vsi Vrcova. Od té doby se chalupě, později statku, začalo říkat „dům Pokornýho“ anebo „pokornovská živnost“. Když zemřel Šebestián Pokorný, ujala se gruntu vdova Felicie (+1637). Od ní získal za 55 kop usedlost o výměře půl lánu Petr, syn nebožtíka Vincence Vrcovského. Na majetku začal hospodařit již za života bývalé držitelky, přesněji v lednu 1630.

Dne 24. září 1635 koupil od Petra Vincence za 120 kop grunt Petr Lazna. Jak bývalo obecně zvykem, začal se záhy nazývat podle označení gruntu, tzn. Petr Pokorný. Na hospodářství se udržel až do 10. dubna 1676, kdy již nemohl pracovat. Prodal tedy zpustlé stavení s přilehlými pozemky a dvěmi kostelními kravami Tobiáši (Dobiáši) Divišovi aneb Tichýmu, povoláním řezníkov, za osmdesát kop. Řezník Diviš by však musel zanechat svého řemesla, a proto raději o dva roky později (7. III. 1678) odprodal čtvrt lánu Jiřímu Brožovi. Zbytku se zbavil 11. března 1692, kdy se novým majitelem stal za 68 kop Ondřej, syn zdejšího souseda Řehoře Poláka. I Ondřej Polák se začal psát po gruntu jako Ondřej Pokorný. Dne 13. února 1733 převedl věkem sešlý Ondřej Pokorný svůj grunt ve stejné hodnotě na svého syna Vojtěcha. Posléze, 17. července 1747, vyměnil Vojtěch Pokorný se zchudlým Janem Vodákem jeho dům za svůj na náměstí. Cena, tj. 68 kop, zůstala.

Když už nemohl Jan Vodák alias Pokorný hospodařit, prodal 24. dubna 1771 za 180 zlatých čtvrtlánový grunt Vavřinci Fabianovi. Po něm nastoupil 8. dubna 1807 syn Matěj, otec Vavřinec odešel na výměnek. Tehdy už stavení oceněné na 600 zlatých neslo číslo 66. Dne 9. září 1834 dostal grunt od svých rodičů Matěje a Veroniky Fabianových jejich syn Vojtěch. Hospodářství zahrnovalo kromě domu číslo 66 ještě určité pozemky o rozloze 10 jiter 1.414 a 4/6 sáhu a jeho hodnota byla odhadnuta na 360 zlatých a 43 krejcarů. Posléze zdělila grunt v ceně 702 zlatých Anna Fabianová, podruhé provdaná Pokorná. Dne 3. února 1843 odprodala nějaké pozemky, takže při gruntu setrvalo 8 jiter a 1.450 a 3/6 sáhu. Za 578 zlatých pak koupil usedlost 24. února 1844 Václav Planekr.

Po Planekrovi držela od 5. května 1894 číslo 66 Anastasie Cajkářová, polovinu převedla 5. února 1897 na svého chotě Václava Fencla. Na počátku 20. století žilo v čísle 66 celkem pět osob – truhlářský mistr Václav Fencl (*16. IX. 1868 v Ledenicích) s manželkou Anastasií (*10. IV. 1863 v Ledenicích) a syny Romanem (*24. II. 1897) a Františkem (*19. XI. 1899), dále výměnkářka Alžběta Planegrová (*6. VI. 1846 v Ledenicích). V hospodářském příslušenství se tehdy uvádělo šest krav a deset slepic. Část gruntu získal od Anastasie Fenclové 23. listopadu 1927 Roman Fencl, zbývající polovinu dostala od Václava Fencla dne 7. května 1928 Anna Fenclová. Po druhé světové válce stále držel grunt Roman Fencl, který zde v roce 1946 postavil dílnu, roku 1947 nastavěl k dosud přízemnímu domu první poschodí.

Prameny:

Katastrální úřad Č. Budějovice, Pozemková kniha pro městys Ledenice, vložka 66.

Okresní archiv Č. Budějovice (dále jen „OA“), Městský úřad Ledenice (dále jen „MÚ“).
Kniha gruntovní při městys Ledenic, Lit. A, 1808-1882, kniha č. 12, fol. 321.

OA Č. Budějovice, MÚ Ledenice, Kniha zápisní domův gruntovních v městys Ledenicích na ostrově pod Landštejnem, 1669-1827, kniha č. 10, fol. 413.

OA Č. Budějovice, MÚ Ledenice, Kniha zápisní gruntův aneb domův v městys Ledenicích na Ostrově pod Landštejnem, 1626-1668, kniha č. 8, fol. 61 a 89.

OA Č. Budějovice, MÚ Ledenice, sign. II/45, Stavební protokol, 1943-1956, kniha č. 98.

